

PŘÍPRAVA A VEDENÍ ÚTOKU

Hlavním rysem útoku je jeho vysoké tempo a **prudké** rozvíjení činnosti divízi prvního sledu, výsadek a operačních manévrovacích skupin v těsné součinnosti se všemi druhy vojsk do velké hloubky. **Cílem útoku** i nadále zůstává rozdrčení nepřítele a ovládnutí důležitých prostorů, čar nebo objektů. Jedině útokem dosáhneme vítězství nad nepřítelem, proto je útok **hlavní druh boje**.

Útok spočívá v:

- **ničení nepřítele** všemi dostupnými prostředky, tj. za použití JZ především jadernými údery zasazovanými **současně** do celé hloubky rozmístění nepřítele a za použití pouze konvenčních zbraní jeho **postupným** palebným ničením,
- **rozhodné zteči**, která je zahajována dosažením čáry přechodu ke zteči a končí zmocněním se obranné čáry brigádních záloh, tj. prakticky do hloubky 8—10 i více km,
- **rázném postupu** vojsk do hloubky obrany nepřátelského uskupení,
- **ničení nebo zajmání** nepřátelské živé síly,
- **zmocňování se** zbraní, vojenské techniky a různých nepřátelských objektů, jakož i určených prostorů (čar).

Podle situace a stanovených úkolů mohou vojska útočit na:

- bránícího se nepřítele; tento druh útoku patří k nejsložitějším a nejnáročnějším na organizaci a přípravu,
- útočícího nepřítele, kdy hovoříme o střetném boji,
- odcházejícího nepřítele, tj. pronásledování.

Útok na bránícího se nepřítele vedeme buď **po přesunu z hloubky** (u praporu a roty **z chodu**) nebo **z přímého dotyku**. První způsob je hlavním zejména za používání jaderných zbraní.

Zahajujeme jej zpravidla **průlomem** nepřátelské obrany, který spočívá v jejím rozvrácení údery všech druhů zbraní a rozhodnou ztečí tankových a motostřeleckých pluků a praporů na úzkém úseku, ve vytvoření trhliny v obraně a v jejím dalším rozšíření do stran a do hloubky. Vedeme jej s plným vypětím sil, nepřetržitě ve dne i v noci, za jakéhokoli počasí, v těsné součinnosti útvarů a jednotek všech druhů vojsk a speciálních vojsk.

Zteč spočívá v rychlém a nepřetržitém postupu tankových a motostřeleckých jednotek v jednotné obrněné nebo kombinované sestavě spojeném s intenzivní palbou tanků a bojových vozidel pěchoty (OT), a podle stupně přiblížení k nepříteli i jiných druhů zbraní, s cílem rozdrtit nepřítele. Tankové jednotky v obou případech útočí v bojové linii. Motostřelecké jednotky podle dosaženého stupně palebného ničení nepřítele buď na BVP (OT) **bez sesednutí** (při zteči v jednotné obrněné sestavě, kdy je nepřítel spolehlivě ničen) **nebo pěšky**, těsně za tanky (při zteči v kombinované sestavě, především při nedostatečném množství palebných prostředků).

Útok na bránícího se nepřítele **po přesunu z hloubky** (z chodu) zabezpečuje do značné míry utajení přípravy boje, překvapivou činnost vojsk a relativně menší zranitelnost zbraní hromadného ničení. Umožňuje snížit rozsah ženijních prací při přípravě útoku. Na druhé straně však vyžaduje zvlášť pečlivou a přesnou organizaci součinnosti, spolehlivé ničení nepřítele, včasné přiblížení vojsk a jejich současnou zteč.

Na začátku války mohou určené divize přecházet do útoku po přesunu z výchozích prostorů, které zaujímají v blízkosti státní hranice. Je nutné však předpokládat i přechod do útoku z míst stálých posádek pluků nebo z prostorů soustředění po bojovém poplachu.

V průběhu operace a boje používáme tohoto způsobu zahájení útoku zpravidla k průlomům předem připravené a ženijně vybudované obrany nepřítele **obvykle z výchozího prostoru**. Ten musí umožňovat rozptýlené a skryté rozmístění útvarů a jednotek, výhodné podmínky pro organizaci OPZHN, možnost rychlého shromáždění pluků (praporů) a jejich rychlé vyvedení na směry útoku, maskování vojsk a musí mít příznivé hygienicko-epidemiologické podmínky.

Určuje se ve vzdálenosti **20—40 km** od předního okraje nepřátelské obrany, aby vojska byla mimo dosah pozemních prostředků radiolokačního průzkumu a účinné palby dělostřelectva nepřítele. K jeho oklamání je možné výchozí prostor volit poněkud stranou od směru připravovaného útoku. Vojska rozmístěná ve výchozím prostoru musí být v pohotovosti k odrazení úderů nepřátelských uskupení, která do tohoto prostoru pronikla.

K organizovanému přesunu, rozvinování a současnému přechodu ke zteči určujeme:

- **pochodové osy** — divizi obvykle 3 i více, plukům prvního sledu 1—2, praporu a rotě 1 osu přesunu;

- **výchozí čáru (místo)** — v takové vzdálenosti od výchozího prostoru, aby po jejím dosažení měly jednotky pluku potřebné vzdálenosti a pochodovou rychlost. Obvykle ji určujeme tak, aby odpovídala délce pochodového proudu zesíleného praporu od výchozího prostoru;

- **čáru rozvinování** do praporečních proudů ve vzdálenosti 12—15 km, do rotních proudů 4—6 km a do četových proudů 2—3 km od předního okraje obrany nepřítele;

- **čáru přechodu ke zteči** ve vzdálenosti do 600 m od předního okraje nepřátelské obrany, popř. i ve větší vzdálenosti. Musí umožňovat motostřeleckým a tankovým jednotkám skryté přiblížení, vedení účinné palby hlavních druhů zbraní a zteč v určeném čase „Č“ maximální rychlostí a bez zastávky;

- **čáru sesednutí** motostřeleckým praporům a rotám při útoku pěšky (v kombinované bojové sestavě) co nejbliže k přednímu okraji nepřátelské obrany,

obvykle v místech krytých před palbou kulometů a střelbou z ručních protitankových prostředků;

— **čáru bezpečnostní vzdálenosti** v případě, že jaderné údery vedeme na opěrné body na předním okraji nepřátelské obrany.

Vzdálenost těchto čar je závislá na situaci a terénu a může být i jiná, než je v předpise uvedeno. Zkušenosti ze cvičení a propočty potvrzují, že manévrové možnosti našich divízi dovolují přiblížení praporů prvního sledu z výchozího prostoru na čáru přechodu ke zteči za 1,5–2 hodiny.

Útok na bránícího se nepřítele **z přímého dotyku** vedou vojska v bojové sestavě, kterou zaujmou po nezbytném přeskupení nebo za příznivých podmínek po přesunu z hloubky se současným vystřídáním těch vojsk, která byla dosud v obraně v přímém dotyku s nepřítelem.

Tohoto způsobu zahájení útoku používáme v případech, když jsou vojska již v přímém dotyku s nepřítelem (především v obraně) nebo když terénní podmínky neumožňují rychlé přiblížení a rozvinutí vojsk po přesunu z hloubky, např. v zimě, horském a zalesněném terénu apod.

Příprava útoku z přímého dotyku s nepřítelem umožňuje organizovat boj na všech stupních **přímo v terénu a dosáhnout současné zteče**. Na druhé straně jsou delší časová období v dosahu taktických prostředků jaderného a chemického napadení, dělostřelectva a dalších prostředků ničení nepřítele. Proto mohou mít značné ztráty ještě do zahájení útoku.

Při útoku z přímého dotyku s nepřítelem určujeme divizi, pluku a praporu **výchozí prostor**, který je ohraničen vpředu čarou dotyku, rozhraním s pravým a levým sousedem a vzadu týlovým prostorem. Musí umožňovat skryté rozmístění vojsk, co nejmenší zranitelnost údery všech nepřátelských zbraní a vhodné podmínky pro přechod do útoku. Výchozí prostor ženijně upravujeme se zřetelem k učlenění bojové sestavy. Jeho přípravu uskutečňujeme převážně v noci a vybudované objekty pečlivě maskujeme.

Ve výchozím prostoru zaujímají prvosledové roty **východiště k útoku**; za nimi ve vzdálenosti 1,5 až 2 km se rozmísťují zpravidla v předbojové sestavě roty druhého sledu (zálohy) praporu. Prapory druhého sledu rozmísťujeme ve výchozích prostorech v pochodových proudcích a tankové prapory (msp prvního sledu) zaujímají vyčkávací postavení (uspořádané podle jejich předurčení pro útok) ve vzdálenosti 6–8 km od předního okraje nepřátelské obrany.

V případě, že výchozí prostor zaujímá divize přesunovaná z hloubky (spolu s vystřídáním vojsk v obraně), pak **tankové pluky** zaujímají vyčkávací prostor, a to pluk určený do prvního sledu (což lze pokládat za výjimku) ve vzdálenosti 12–15 km a tankový pluk druhého sledu 15–20 km od předního okraje nepřátelské obrany.

Vojska přeskupujeme k **vytvoření převahy sil a prostředků** na směru hlavního úderu tak, aby jednotky zaujaly stanovené výchozí prostory k útoku. Tanky rozmístěné v opěrných bodech na předním okraji se nepřeskupují a využíváme je k přímé střelbě v období palebné přípravy zteče. Přesun na čáru přechodu ke zteči zahajují současně s přechodem tanků, které jsou přesunovány z hloubky přes jejich palebná postavení. Motostřelecké jednotky prvního sledu přecházejí do útoku současně s přechodem tanků jejich bojovou sestavou.

Vystřídání musí být jednoduché, skryté, rychlé a maximálně utajené. Základní podmínkou je, aby bylo připravené velmi pečlivě a detailně, odpovědně byly propočteny všechny potřebné časové údaje a přijata odpovídající opatření k případnému odražení útoku nepřítele během střídání. Předcházející režim

života v obraně nesmí být narušen. Příprava k vystřídání může probíhat i ve dne.

Jednotlivé prvky bojové sestavy divize, pluku (praporu), místa velení a prvky bojového zabezpečení rozmísťujeme ve výchozích prostorech podle funkčního předurčení.

Bojový úkol je stručně, výstižně a velmi konkrétně formulovaný cíl, který má divize (pluk, prapor, rota) dosáhnout v nastávajícím boji v určeném prostoru v příštích 24 hodinách (v určeném čase). Určuje jej nejbližší nadřízený v souladu se svým zámyslem podle složení a situace nepřátelského uskupení, učlenění a stupně vybudování jeho obrany, stavu a bojových možností podřízeného stupně, terénu a jiných podmínek. Podstatné **rozdíly z hlediska obsahu** bojového úkolu mohou být při jeho stanovení na počátku, v průběhu nebo závěru armádní útočné operace.

Jeho obsah musí vyjadřovat úkol divize na směr hlavního úderu armády, na dalším směru, při krytí boků úderného uskupení, při obklíčování nepřítele apod.

Hloubka bojového úkolu divize vzhledem k možnému tempu útoku je obvykle do 50 km za den. Ve složitých podmínkách boje a terénu však dosahuje jen 30—35 km a naopak při útoku proti slabému nepříteli ve výhodném terénu může dosáhnout až 80 km za den.

Šířka útočného pásma a úseku průlomu je podmíněna řadou faktorů, především však vytvořením a uplatněním potřebné převahy v silách a prostředcích nad bránícím se nepřítelem. K dosažení dvojnásobné až trojnásobné převahy musíme vytvořit **hustotu 0,5—0,8 mspr a 15—30 tanků** na 1 km fronty, přičemž v úseku průlomu je zapotřebí získat **drtivou převahu** sil a prostředků, tj. v rozmezí 110 až 150 děl a raketometů, 15—20 děl pro přímou střelbu a 20—30 tanků na jeden km úseku průlomu.

Z těchto požadavků vyplývají i **normy stanovené bojovými řády** — viz tabulku.

Bojový úkol, na základě zkušeností z Velké vlastenecké války, **členíme na dílčí části**, což umožňuje přesněji určit posloupnost ničení nepřítele, cílevědoměji využívat vlastní síly a prostředky, lépe organizovat součinnost i velení vojskům a kontrolovat plnění dílčích úkolů. Splněním každé části dosáhneme zničení určitého uskupení bránícího se nepřítele, a tím i snížení celkové odolnosti jeho obrany. Každá dílčí část bojového úkolu je zpravidla plněna v jednom uspořádání bojové sestavy. Možné členění úkolu divize, pluku, praporu a roty — viz **obr.**

Bojová sestava je funkční a prostorové uspořádání organických i přidělených sil a prostředků (divize, pluku, praporu) rozvinutých k vedení boje. Její vytvoření patří k nejdůležitějším úkolům velitelů. Musí zabezpečovat rozhodné ničení nepřítele do celé hloubky bojového úkolu, rychlé využití výsledků jaderného a palebného ničení nepřítele a nepřetržité narůstání úderů v průběhu boje. Musí umožňovat vést úderý čelně, z křidel, z týlu i ze vzduchu, což se pak projevuje jako jediný mohutný úder ze všech směrů. Tímto způsobem je nepřítel neustále poután, jeho úsilí je rozdělováno a ztrácí tak možnost manévru jak do šířky, tak i do hloubky.

Bojová sestava za útoku může být učleněna **do jednoho sledu**, kdy je nutné určit silnou vševojskovou zálohu (u praporu v síle nejméně čtyř; bojová sestava roty se skládá jen z jednoho sledu) nebo **do dvou sledů**. Při průlomu opevněného prostoru, při útoku na velké město a v terénu, kde je nedostatek vhod-

ných směrů pro útok, můžeme bojovou sestavu divize a pluku členit i do **tří sledů**.

Bojová sestava ve dvou sledech zabezpečuje dostatečné narůstání síly úderu v průběhu útoku. Vytváříme ji především tehdy, když je nepřátelská obrana členěna do značné hloubky se silnými druhými sledy nebo zálohami.

Bojová sestava v jednom sledu zabezpečuje rozhodný počáteční úder a lze ji použít, je-li nepřátelská obrana mělká nebo spěšně zaujatá.

Bojová sestava musí vždy **odpovídat úkolu a zámyslu boje**.

Místo motostřelecké (tankové) divize v operační sestavě armády je stanoveno rozhodnutím velitele armády. Mohou působit v prvním nebo druhém sledu armády, popř. odtrženy od hlavních sil jako operační manévrovací skupina. Rovněž mohou být použity ve vševojskové záloze frontu nebo jako OMS.

Tanková divize se používá zpravidla na směr hlavního úderu k rozdrncení hlavního nepřátelského uskupení a k rozvíjení útoku do hloubky. Divize, které působí na směr hlavního úderu armády, plní v součinnosti s dalšími druhy vojsk **hlavní úkoly ke splnění cílů** armádní útočné operace. Proto jim přidělujeme větší počet jaderných nábojů, letounových vzletů a jiných prostředků ničení a rovněž více prostředků k zabezpečení boje.

Tankový pluk a motostřelecký pluk (msd) vyzbrojený BVP používáme obvykle v prvním sledu na směr hlavního úderu nebo ve druhém sledu divize. Motostřelecký pluk vyzbrojený OT využíváme zpravidla v prvním sledu. Kromě toho může plnit i úkoly jako předsunutý nebo přepadový odřad.

Tankový prapor (msp) při průlomu nepřátelské obrany obvykle přidělujeme motostřeleckým praporům prvního sledu. Při rozvíjení útoku v hloubce může vést boj i samostatně. Motostřelecký i tankový prapor mohou působit jako předsunutý, přepadový, speciální a průzkumný odřad. **Motostřelecký prapor** ještě jako taktický vzdušný výsadek, obcházeč odřad a v boji ve městě jako úderný odřad.

Jaderné ničení nepřítele za útoku spočívá v zasazení prvního a následujících jaderných úderů. Zatímco prvního jaderného úderu se raketový útvar divize zúčastňuje podle plánu nadřízeného velitele jedním až dvěma odpálenými taktických raket, pak následující skupinové a jednotlivé jaderné údery v průběhu boje vede podle rozhodnutí velitele divize.

V tomto případě jsou **hlavními objekty** jaderného ničení taktické jaderné prostředky, prostory uložení a sestavování jaderné munice, vojska bránící první a druhé postavení, bližší operační zálohy, místa velení, vojskové letectvo na předsunutých letištích, objekty PVO a další důležité cíle.

Články v Bojovém řádu, které pojednávají o palebném ničení, vycházejí z toho, že palba získala nové vlastnosti a stala se spolu s jadernými zbraněmi základním prostředkem zničení nepřítele. Vystupuje jako hlavní faktor získání iniciativy a vnucení naší vůle nepříteli. Operace a boj nabývá tak ostře vyhraněný palebný manévr.

Proto vzniká nový termín „**palebné ničení nepřítele**“, který má komplexní charakter, neboť se v něm zúčastňují (současně i postupně) společně různé druhy palebných prostředků, včetně prostředků minování na dálku a zápalných prostředků. Sladujeme je s cílem vytvořit nezbytné podmínky pro činnost vševojskových divizí, pluků a praporů k dokončení zničení nepřítele.

Vševojskový velitel proto musí hluboce znát, pochopit a umět organizovat palebné ničení. Základem jeho organizace je ta část zámyslu boje, ve které je

velitel povinen stanovit posloupnost a způsoby ničení nepřítele (jakého nepřítele, jakým způsobem a v jakém pořadí ničení) a zejména požadovaný stupeň palebného ničení nepřítele. Tento stupeň je dán poměrem počtu nepřátelských objektů spolehlivě ničených všemi palebnými prostředky k celkovému počtu těchto objektů. Za **středně operační taktickou jednotku** stupně palebného ničení nepřítele považujeme zničení 60 % a současně umlčení 20 % jeho hlavních objektů, přičemž stupeň zničení každého objektu musí být podle jeho důležitosti od 40 do 90 %. Tyto úkoly plní především raketové vojsko konvenčními prostředky, letectvo, dělostřelectvo a bojové vrtulníky. Objekty, které nejsou zahrnuty do palebného ničení, ničí útočící tankové a motostřelecké jednotky. Stupeň ničení nepřítele nebude vždy stejný, protože je závislý především na poměru sil a možnostech divize (pluku). Střední hodnoty ničení nepřítele dosáhne divize (pluk) jen tehdy, bude-li její bojový potenciál umožňovat získání dvojnásobné až trojnásobné převahy sil a prostředků v útočném pásmu, pětinásobné až šestinásobné převahy v úseku průlomu. Počet dělostřeleckých hlavních na 1 km úseku průlomu je 110—150 kusů a dalších známých ukazatelů.

Plánování jaderného a palebného ničení za útoku musí být jednotné, přičemž nejpodrobněji plánujeme v úseku průlomu, při prolamování nepřátelské obrany a rozvíjení úspěchu v hloubce. Nejdříve plánujeme ničení nejdůležitějších objektů jadernými zbraněmi, dále ničení a umlčování dalších objektů údery raketového vojska a letectva za použití raket a pum s konvenční náplní a palbou dělostřelectva, přičemž palbu dělostřelectva a údery letectva plánujeme i na objekty vybrané pro údery jadernými zbraněmi. Ke splnění tohoto úkolu vytváříme u divize **skupinu pro plánování jaderného a palebného ničení**, kterou řídí náčelník štábu. Plánování se uskutečňuje centralizovaně v armádním měřítku. Při útoku divize na samostatném směru a také při rozvíjení útoku v operační hloubce palebné ničení nepřítele plánujeme a uskutečňujeme v plném rozsahu na stupni divize.

Palebné ničení nepřítele je vedeno **do celé hloubky bojového úkolu** divize. Jeho cílem je zničit nepřátelské prostředky jaderného a chemického napadení, hlavní nepřátelská uskupení a jeho zálohy, vybojovat a udržet palebnou převahu nad nepřítelem, narušit jeho systém velení, PVO a činnost týlu a vytvořit motostřeleckým a tankovým svazkům a útvarům příznivé podmínky pro úspěšné splnění bojového úkolu.

Palebné ničení nepřítele můžeme **plánovat a uskutečňovat** v několika obdobích. Varianty uspořádání (počet období, jejich obsah, trvání, způsob, metody vedení palby aj.) mohou být různé a závisí na konkrétní situaci.

Jako první období může být plánováno **palebné zabezpečení přesunu vojsk**, v jehož průběhu jsou ničeny především ty prostředky nepřítele, které mohou účinně působit proti přeskupujícím se vojskům, jakož i místa velení, prostředky PVO, průzkumu nepřítele atd. Účast palebných prostředků přesunujících se divize je omezena na raketový útvar a část DDS.

Palebná příprava zteče zahrnuje dělostřeleckou a leteckou přípravu. Provádí se před přechodem vojsk ke zteči do celé hloubky obrany nepřátelské divize, a na jednotlivé důležité objekty i do větší hloubky. Hlavní úsilí je soustředěno do úseku průlomu. Při útoku po přesunu z hloubky je zahajována nejpozději po dosažení čáry rozvinování do praporečních proudů a končí v době, kdy motostřelecké a tankové jednotky dosahují čáry přechodu ke zteči.

Dělostřelecká příprava zteče zahrnuje jeden nebo několik palebných přepadů dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení spolu s palbou děl, tanků a

PTRŠ určených pro přímou střelbu, s údery raket s konvenční náplní a s údery letectva.

Palebná podpora zteče zahrnuje dělostřeleckou a leteckou podporu a trvá po celou dobu zteče. Hlavní úsilí je soustředěno na zničení nepřítele v prvním postavení.

Metoda dělostřelecké podpory je různorodá. K nejúčinnější patří pohyblivé palebné pásmo. Tato metoda je však velmi náročná na zabezpečení municí, a proto končí zpravidla po ovládnutí prvního postavení nepřátelské obrany. Lze však použít i palebného valu (jednoduchého nebo dvojitého), soustředění palby, palby na jednotlivé cíle a jejich kombinace. Jsou při ní ničeny nově zjišťované taktické prostředky jaderného napadení, dělostřelectvo, místa velení, zálohy a další důležité cíle.

Letecká podpora je obvykle uskutečňována současnými i postupnými údery letectva na plánované a nově zjištěné cíle (taktické prostředky jaderného napadení, dělostřelectvo, opěrné body a uzly obrany, taktické a bližší operační zálohy).

Palebný doprovod vojsk útočících v hloubce nepřátelské obrany zahrnuje opět dělostřelecký a letecký doprovod. Navazuje na palebnou podporu zteče a vede se do celé hloubky bojového úkolu divize především na vojska prvního sledu nepřítele, na jeho zálohy a další objekty i cíle, které kladou odpor útočícím vojskům. Dělostřelectvo musí přitom zabezpečit i zasazení druhého sledu i jeho boj, činnost divize a pluků při násilném přechodu vodní překážky, při ničení nepřítele bránícího se na mezilehlých čarách. Přehrazuje mezery a boky vlastních vojsk, podílí se na upevnění ovládnutých čar, na odrážení nepřátelských protiztečí a brání nepříteli v manévru.

Letecký doprovod se uskutečňuje především na výzvu, jeho úsilí se soustřeďuje na směr hlavního úderu.

Při použití **pouze konvenčních prostředků** útočí vojska za nepřetržitě a mohutné palebné podpory všech prostředků, přičemž hlavní úsilí soustřeďují na směr hlavního úderu. Nepřátelská uskupení ze zaujatých postavení útvary nevytlačují, nýbrž je rozdělují a ničí po částech rozhodným útokem do stran a do hloubky. Dosažený úspěch rozvíjejí stupňováním úsilí zasazením druhého sledu (VŠZ, zálohy) do boje, vysazením taktických vzdušných výsadků a vysláním přepadových odřadů. Trvalou pozornost je nutné věnovat zabezpečení boků útočících vojsk. Na ohrožených směrech vedeme aktivní průzkum, připravujeme údery letectva, bojových vrtulníků, dělostřelecké palby a minování na dálku. Dále na tyto směry připravujeme manévry protitankové zálohy a pohyblivého odřadu zatarasovacího.

Během prolamování obrany jen s použitím konvenčních prostředků může nepřítel, ve snaze zabránit našim vojskům v rozvíjení útoku, přejít na použití jaderných zbraní. (Samozřejmě, že tento přechod nelze spojit s úspěchem jedné divize.) Proto velitel divize (pluku) musí udržovat vojska v nepřetržitě pohotovosti k vedení boje s používáním jaderných zbraní.

Při použití jaderných zbraní budou prvosledové rotý a prapory útočit především **v předbojových sestavách**, využívat výsledků vlastních jaderných úderů a trhlín vzniklých v bojové sestavě a rozhodně pronikat na stanovených směrech. Tím si vytvoří podmínky (v součinnosti s vyslanými předsunutými odřady a předvoji) k co nejrychlejšímu zmocnění se palebných postavení dělostřelectva, prostorů rozmístění taktických prostředků jaderného napadení, dů-

ležitých čar (prostorů) v hloubce nepřátelské obrany a k dovršení porážky nepřítele.

Další rozvoj prostředků ozbrojeného zápasu, jako např. rozsáhlé používání moderních konvenčních zbraňových systémů, pozemní i letecké bojové techniky třetí generace, ukazuje, že rozdíly mezi vedením boje s jadernými zbraněmi a jen s konvenčními zbraněmi se stále zmenšují.

Úspěšný průlom obrany a rozhodné rozvíjení útoku do hloubky obrany nepřítele nelze uskutečnit bez **účinného boje s nepřátelskými zálohami**. Boj s nimi začíná v době, kdy byly zjištěny a končí jejich zničením. Pro útočící vojska je mnohem výhodnější ničit zálohy dříve, než je nepřítel zasadí do boje. Ničit brigádní a divizní zálohy již v prostorech jejich rozmístění bude úkolem velitele divize.

Nepřátelské zálohy, které se **přesunují k vedení protizteče**, ničíme údery raketového útvaru, letectva, palbou dělostřelectva a minováním na dálku. Současně velitelé přijímají opatření k posílení vojsk na ohroženém směru a k předejití nepřítele v ovládnutí výhodné čáry, především k předsunutí části sil prvního sledu divize (pluku), PTZ a POZ. Kde to umožní situace, mohou být nepřátelské zálohy ničeny rozhodným střetným bojem. Ke zničení tanků a dalších obrněných cílů nepřítele, který vede protizteč, v rozsáhlé míře využijeme bojové vrtulníky.

Hlavní síly **pokračují v rozvíjení útoku** do hloubky obrany nebo ničí nepřítele, který vede protizteč, rozhodným útokem do jeho boku a týlu v součinnosti se silami a prostředky, jež odrážejí protizteč a ničí nepřítele z výhodné čáry.

Značný význam pro rozvíjení útoku má včasné zasazení druhých sledů (záloh), protože stupňují sílu úderu vojsk, která dosáhla největšího úspěchu, a zvyšují tempo útoku.

Druhý sled (VšZ) divize přesunujeme zpravidla ve vzdálenosti 15–20 km a pluku 6–8 km za praporek prvního sledu; druhý sled (záloha) praporu se skrytě přemísťuje za rotami prvního sledu ve vzdálenosti 1,5–2 km. Možné čáry zasazení — viz **obr.**

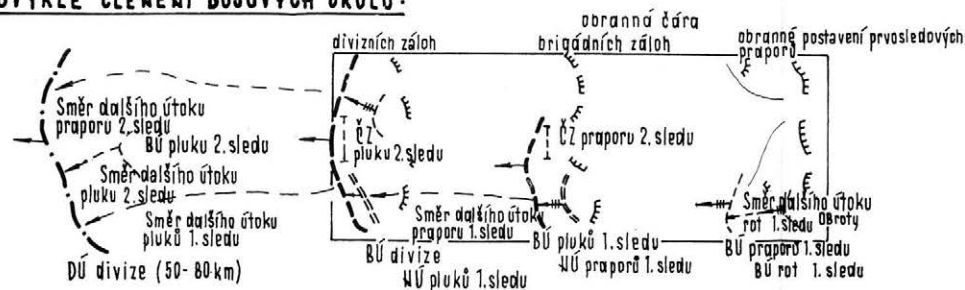
Druhý sled (VšZ) se podle situace může zasadit do boje ještě před **splněním bližšího úkolu**, tj. k dokončení splnění tohoto úkolu, rozšíření úseku průlomu, převzetí úkolu za první sled, který ztratil bojeschopnost apod., nebo **po jeho splnění**, tj. především k narůstání úsilí a rozvíjení úspěchu prvního sledu zpravidla na směru hlavního úderu a spolu s ním ke splnění dalšího (následujícího) úkolu.

Úkol druhému sledu **upřesňujeme** a vševojskové záloze **určujeme** bezprostředně před zasazením do boje. Zasazuje se zpravidla do mezer mezi pluky (jednotky) prvního sledu nebo jejich boků. Zasazení je nutné pečlivě zorganizovat a všestranně zabezpečit. Na čáru zasazení se přesunuje maximální rychlostí v pochodové nebo předbojové sestavě. Postupně se rozvíjí do bojové sestavy a za palebné podpory všech prostředků z chodu rázně útočí na nepřítele a plní stanovený úkol.

Po zasazení druhého sledu (VšZ) do boje si velitel musí vytvořit (obnovit) novou zálohu.

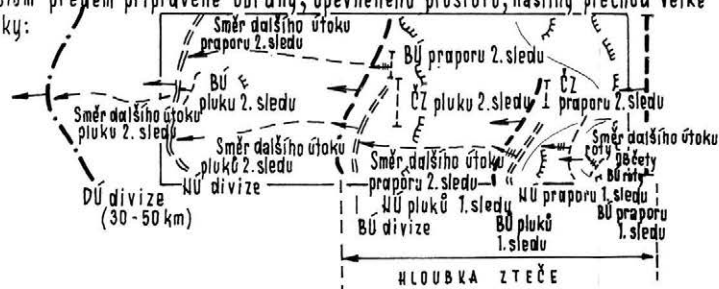
Při rozvíjení útoku si může divize a pluk podle situace vyslat **předsunutý nebo přepadový odřad** a velitel divize i **vysadit taktický vzdušný výsadek**. Předsunutému a přepadovému odřadu příslušní velitelé určují posilové prostředky, bojový úkol, lhůty jeho splnění, směr činnosti, způsob podpory palbou dělo-

OBVÝKLÉ ČLENĚNÍ BOJOVÝCH ÚKOLŮ:

ČLENĚNÍ BOJOVÝCH ÚKOLŮ VE SLOŽITÝCH

PODMÍNKÁCH - průlom předem připravené obrany, opevněného prostoru, násilný přechod velké (široké) vodní překážky:

Tabulka

	Pásmo útoku	Úsek průlomu	Hloubka úkolu
Divize	10 – 20 km*)	až 4 km**)	30 – 80 km
Pluk	do 5 km*)	až 2 km**)	20 – 50 km
Prapor	útočí v šířce až 2 km	do 1 km	10 – 25 km

Poznámka:

*) V operační hloubce může být jen směr dalšího útoku.

**) Při používání JZ až do šířky útočného pásma.

střelectva a údery letectva. Přepadovému odřadu kromě toho určují dobu a místo spojení s hlavními silami po splnění bojového úkolu.

Činnost předsunutého odřadu je všeobecně známá, a proto se nebudu tímto problémem zabývat.

Přepadový odřad využívá dovedně odkrytých boků, mezer a slabých míst v nepřátelské obraně, nezavazuje se do zdoluhavých bojů a rychle proniká k určeným objektům v týlu nepřítele. Náhlým a smělým útokem z chodu, obvykle z několika směrů, je zneškodňuje nebo ničí. Přepadový odřad v síle pluku může ničit nebo zneškodňovat dva až tři objekty nepřítele, přepadový odřad v síle praporu jeden až dva objekty.

Taktický vzdušný výsadek se po vysazení rychle a utajeně přiblíží ke stanovené čáře, z chodu se rozvine do bojové sestavy, rázně a s překvapením útočí do boku nebo týlu nepřítele. V jiných případech může zaujmout a bránit výhodnou čáru, z níž palbou a aktivní činností způsobuje nepříteli ztráty, brání mu v organizovaném přesunu a zaujetí obrany na mezilehlé čáře.

Při rozvíjení útoku (a někdy i při zahájení útoku) budou vojska nucena násilně **překonávat různé vodní překážky**. Základní povinností velitele divize a pluku je organizovat **překonání vodní překážky z chodu**, tj. po přípravě násilného přechodu této překážky, **ještě před příchodem** k ní (při organizaci útoku), obvykle v takové sestavě, v jaké vojska útočí. Jestliže se násilný přechod z chodu nezdaří, pak Bojový řád uvádí dvě možnosti tohoto přechodu vodní překážky:

— z výchozího prostoru zaujatého vojsky divize, které se přechod nezdařil, **bezprostředně u vodní překážky**, nebo

— z výchozího prostoru zaujatého vojsky nové (druhosledové) divize ve vzdálenosti **20 až 40 km** od ní.

V obou případech může být přechod zahájen buď **po zkrácené přípravě**, která trvá orientačně u divize 6–8 hodin a u pluku 4–6 hodin, nebo **po všestranné přípravě**.

Rovněž tak **prapor** uskutečňuje násilný přechod vodních překážek zpravidla z chodu. Jestliže se však nezdaří, nebo vyžaduje-li to situace, provádí násilný přechod po rozvinutí hlavních sil pluku u vodní překážky po zkrácené přípravě. Prapor vykoná násilný přechod vodní překážky zpravidla v sestavě hlavních sil pluku. Jestliže působí jako předsunutý (přepadový) odřad nebo předvoj, pak samostatně.

Pokud nepřítel při rozvíjení útoku do hloubky vede organizovaný odpor, rozvineme potřebné jednotky (útvary) z chodu do bojové sestavy a po krátké palebné přípravě tyto vedou **ráznou zteč z chodu**, postoupí do hloubky obrany, rozdělí nepřítele a podle možností ho obklíčí a ničí po částech.

Jestliže se zteč z chodu **nezdaří**, prolamují vojska obranné čáry na úzkých úsecích **po krátkodobé přípravě**, tj. orientačně u pluku 4—6 hodin a divize 6—8 hodin.

K zabezpečení výhodných podmínek pro další rozvíjení útoku, zajištění boků nebo nebezpečných směrů, popř. ke splnění jiných úkolů, může prapor, pluk, divize obdržet úkol upevnit dosažené čáry (částí sil, popř. i všemi silami). Na těchto čarách pak přecházejí vojska **do obrany**, organizují palebný systém, zřizují zátarasy a zaujatá postavení ženijně upravují.

Články Bojového řádu, část 1—3, které pojednávají o útoku, patří k nejrozsáhlejším. Proto je velmi obtížné na několika stránkách popsat celou tuto problematiku podrobně a s dalším objasněním. Z tohoto důvodu jsem se zaměřil především na nejdůležitější otázky.